

ἀναψεν εἰς τὰ Ἰωάννινα θανατικὸν φοβερὸν... εἰσῆχθη δὲ ὁ μολυσμὸς ἀπὸ ἑνα γουνάρην Ζαμάραν ὀνομαζόμενον...» I. Bekker, *Historia politica et patriarchica Constantinopoleos. Epirotica*, σ. 259. Ἡ λ. καὶ εἰς Δουκ.

Γουναραῖς, τὸ ὅπ. βλ., Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἄνδρ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Μελέν. Νάουσ. Σισάν.) Πελοπν. (Μεσσην.) Προπ. (Ἀρτάκ.) — Λεξ. Βάιγ. Πόππλετ. Λάουνδ. Βυζ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. Πρω. Δημητρ. : Παροιμ. "Ἄλλα λοάρκαζεν ἢ ἀλεποῦ κι ἄλλα κάμνει ὁ βούν-ναρης (ἐπὶ γεγονότων ἐχόντων ἐκβασιν ἀντίθετον πρὸς τὰς προσδοκίας μας) Κύπρ. Συνών. παροιμ. "Ἄλλα λογαρειάζ' ὁ γάιδαρος κι ἄλλα ὁ γαιδοουρολάτης. Συνών. *γουναραῖς*.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γούναρης* Ἀθῆν. Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἄνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ. Ψαχν. κ.ά.) Ζάκ. Ἡπ. (Δελβινάκ. Ἰωάνν.) Κάλυμν. Κέρκ. Κύθν. Θεσσ. (Τρίκκ. Φάρσαλ. κ.ά.) Μακεδ. (Κιλκ. κ.ά.) Λέσβ. (Μυτιλήν.) Νάξ. Πελοπν. Προπ. (Πάνορμ.) Ρόδ. Σάμ. Στερελλ. (Λιδορίκ. Στυλ.) Σῦρ. Χίος Ἰδρ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν αὐτὸν τύπ. *Γούναρης* Ἡπ. (Ἰωάνν.) Ἰθάκ. Κέρκ. (Σινχροῦδ.) Πελοπν. (Λαγκάδ. Καλάβρυτ. Σκυφιάν.) Στερελλ. (Γαλαζ.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. *Βούν-ναρης* Κύπρ.

γουνάρι τό, ἴος.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γούνα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρι.

Ἡ ἐντριχος κατειργασμένη δορὰ ζώου χρησιμοποιουμένη ὡς ἐπώμιον. Συνών. *γούνα* 2.

γουναρικὴ ἡ, Λεξ. Μπριγκ. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. 350 Πρω. Δημητρ. *γουναρ'κῆ* Μακεδ. (Καστορ.)

Θηλ. τοῦ ἄμαρτ. ἐπιθ. *γουναρικός*, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ οὐσ. *γουναραῖς* διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

Ἡ τέχνη τῆς συρραφῆς ἀποκομμάτων γούνας διὰ τὴν κατασκευὴν ἐξ αὐτῶν ἐπενδύτου, *γουναρικό*, ἐνθ' ἄν.

γουναρικό τό, κοιν. *γουναρ'κό* κοιν. βορ. ἰδιωμ. *γουνερικό* Ζάκ.

Οὐδ. τοῦ ἄμαρτ. ἐπιθ. *γουναρικός*.

1) Δέρμα ζώου κατάλληλον διὰ τὴν κατασκευὴν γούνας κοιν. 2) *Γούνα* 2, τὸ ὅπ. βλ., Ζάκ. 3) *Γούνα* 3, τὸ ὅπ. βλ., κοιν.: *Πουλᾶει - ἐμπορεύεται γουναρικὰ κοιν.* Στοῖβες ἀπάτητες τὰ γουναρικὰ Α. Καρκαβίτσ., Λόγ. πλώρ., 216. *Τὰ γουναρικὰ ἐπλάσθησαν ὠρισμένως διὰ τὰς γυναίκας* Π. Νιρβάν., Γύρω ἀπὸ τὸν ἔρωτ., 128. 4) Μετων., ἡ τάξις τῶν πλουσίων ἀνθρώπων Λαογρ. 1 (1909), 673 : "Ἐ ἀδελφοὶ Χριστιανοί, νὰ εἴμαστε συγκεντρωμένοι, ὄχι, ὄχι πὸν μᾶς ὀνομάζουσι οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ γουναρικό κλέφτες, νὰ ἐλευθερώσουμε τοὺς ζωντανούς (ἐκ παραδόσ.)

γουναριτζῆς ὁ, ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γουνάρι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -τζῆς.

Γουναραῖς, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών.

γουναρωσύνη ἡ, Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. σ. 350.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γουναραῖς* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωσύνη. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

Ἡ τέχνη τῆς γουνοποιίας.

γουνᾶς ὁ, Ἀθῆν. — Λεξ. Ἡπίτ. Πρω.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γούνα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ᾶς. *Γουναραῖς*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γουνᾶς* καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Ζάκ. Πειρ.

γουνατζῆς ὁ, ἄμαρτ. *γουνατζῆς* Πόντ. (Νικόπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γούνα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -τζῆς. *Γουναραῖς*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών.

γουνᾶτος ἐπιθ. Κῶς (Πυλ.) Πελοπν. (Καρδαμ.) Χίος — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. *γουνᾶτους* Ἀθῆν. (Πλάκ.) Μακεδ. (Νάουσ.) *γ'νᾶτους* Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γούνα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ᾶτος.

1) Ὁ κατεσκευασμένος ἀπὸ γούναν Ἀθῆν. (Πλάκ.) — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. : *Γουνᾶτο πανωφόρι* Λεξ. Δημητρ. 2) Ὁ φορῶν γούναν καὶ μετων. ὁ πλούσιος Κῶς (Πυλ.) Λέσβ. Πελοπν. (Καρδαμ.) Χίος : || Γνωμ. *Τ' αἰ-Νικόλα ἐρκεται τὰ αἰόνια φορτωμένος | δαιρέτα μου τοὺς γουνᾶτους, τοὺς καρσάτους | καὶ τοὺς ἀξυπόλυτους διπλο-δαιρέτα μού τους (καρσάτους=τοὺς φοροῦντας) κ ἄ λ τ σ ε ς* Πυλ. || Αἰνίγμ.

Τοὺς γουνᾶτους προσκυνᾶ τους,
τοὺς καπάτους χαιρετᾶ τους,
μὰ τοὺς μονοβρακάτους
τσάργα μπαίνει, τσάργα βγαίνει
(ὁ ψυχρὸς βορρᾶς, ὁ χειμῶν) Χίος.

Τοὺς ρασάτους χαιρετᾶ τους
τοὺς γουνᾶτους προσκυνᾶ τους
καὶ τοὺς λινομεταξάτους
ἔχει δρόβαλα μὲ δαύτους
(συνών. μὲ τὸ προηγούμε.) Καρδαμ.

γουνέλα ἡ, Βιθυν. Ζάκ. Κορσ. Κρήτ. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. *γουνέλλα* Καλαβρ. (Μπόβ.) *γουν-νέλ-λα* Κάρπ. Κάσ. Νίσυρ. Σύμ. *γ'νέλα* Θράκ. Μακεδ. (Δρυμ.) Προπ. (Κύζ.) Σάμ. Σκυρ. Στερελλ. (Εὐρυταν. Μεσολόγγ. Περίστ.) *βουν-νέλ-λα* Κάρπ. *ουν-νέλ-λα* Κάρπ.

Τὸ ὕστεροβυζαντ. οὐσ. *γουνέλα*, τὸ ὅπ. ἐκ τοῦ Ἰταλ. *gonnella* = φόρεμα ἀνδρικὸν ἢ γυναικειῶν. Βλ. Σαχλίκ., *Γραφαὶ καὶ ἀφηγήσεις*, στ. 516 (ἐκδ. Wagner, σ. 97) "Ἐκεῖ ἡ καλὴ Χανιώτισσα φορεῖ γουνέλλα μαύρη" καὶ Θανατ. Ρόδ., στ. 128 (ἐκδ. Wagner, σ. 36) «καὶ ἀπάνω εἰς τὰ τραχίλια των εἰς τὰ τουρνεύματά των | χρυσᾶ νὰ ἔχουν γουρζε-ριὰ μέχρι καὶ τὰ βυζιά των | καὶ ἀπέξω οἱ γουνέλλες των ἔτερα νὰ ἔχουν πάλιν | νὰ λάμπουν, ν' ἀκτινοβολοῦν τὰ εὐμορφὰ των κάλλη». Ἡ λ. εἰς Σομ. καὶ εἰς προικοσύμφωνον τοῦ 1776 ἐκ Καρπ.: «Δίω τοῦ υἱοῦ μου γουνέλλες, τζο-χίτικες τρεῖς» (δίω=δίδω).

1) Ἐπενδύτης ἐκ μαλλίνου ὑφάσματος Ζάκ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Κάρπ. Κάσ. Μακεδ. (Δρυμ.) Σάμ. : ἄσμ.

"Ἐνα γέρον ἐπάντρευγα | μὲ μὴν ὁμορφη κοπέλ-λα
ἄλ-λει ὁ ἔρος τὴ βουν-νέλ-λα | καὶ χαμοελᾶ ἢ κοπέλ-λα

(ἄλ-λει = βάλλει, ἔρος=γέρος) Κάρπ. Κάσ. 2) Βραχὺς ἐπενδύτης μέχρι τῶν γονάτων Κάρπ. Κρήτ. Νίσυρ. Σάμ. : *Φορεῖ μὰ κόλλ'ν' γ'νέλα* Σάμ. Συνών. *κοντογούνη*, *μεντενές*. 3) Βραχὺς ἀχειρίδωτος ἐπενδύτης τῶν γυναικῶν μετὰ περιεραμμένης λωρίδος ἐκ γούνας Σκυρ. 4) Βραχὺς ἐπενδύτης μέχρι τῆς ὀσφύος Βιθυν. Προπ. (Κύζ.) 5) Ἀχειρίδωτος ἐπενδύτης Λεξ. Αἰν. 6) Ἀνδρικός ἐπενδύτης κλειῶν ἐμπροσθεν χιαστί ἢ σταυροειδῶς Θράκ. Συνών. *σταυρωτή*. 7) Ἀχειρίδωτον μάλλινον περιχόρμιον, εἶδος γιλέκου Στερελλ. (Εὐρυταν. Μεσολόγγ. Περίστ.) 8) Γυναικεῖον

στενόν ένδυμα έξ έγχωρίου ύφαντοϋ έρυθροϋ ύφάσματος, άνευ χειρίδων, άνοικτόν εις τό στέρνον και συγκρατούμενον διά πορπών Σύμ.: 'Εσκέφτην ή κοπέλ-λα, λέ' αās πχιάσω ένα γεοίν νά τό βαστώ 'ς τήγ γουν-νέλ-λαμ μου 'ς τό γόρφομ μου». Σηκών-νει τήγ γουν-νέλ-λαδ της και καρφών-νει τη γαι μιιά γαι δγγό έπήεν εις τό σπίτι της. 9) Τό από της όσφύος και κάτω φόρεμα τών γυναικών, ή φο υ σ τ α Κορσ. 10) Μεταφ., ό εϋτελής, άσημος άνθρωπος Σάμ.: *Εϊνι κι αυτός μιιά γ'νέλα!*

Ή λ. και ώς έπόν. υπό τοϋ τύπ. *Γουνέλας* Πελοπν. (Γύθ.) Στερελλ. (Ραφήν.) *Γουνελάς* 'Αθην. Πειρ. κ.ά.

γουνελάτικος επίθ. άμάρτ. Θηλ. γουν-νελ-λάτικη Σύμ.

Έκ τοϋ οϋδ. τοϋ άμάρτ. επίθ. γ ο υ ν ε λ α τ ο ς .

Ό έχων γ ο υ ν ε λ α ν, κυρίως επί ένδυμασίας γυναικών, της όποίας άπαραίτητον έξάρτημα είναι ή γουνέλα (βλ. γ ο υ ν ε λ α 8) : *Γουν-νελ-λάτικη φορεσιά.*

γουνελάτος επίθ. άμάρτ. Θηλ. γουν-νελ-λάτη Σύμ.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν ε λ α και της παραγωγ. καταλ. -ά τ ο ς .

Ό φορών γ ο υ ν ε λ α ν: *Τί προπόμ βοϋ τόν έχαν ν-οί γουν-νελ-λάτες (προπόμ=ώραιότης).*

γουνέλι τό, άμάρτ. γ'νέλ' Μακεδ.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της ύποκοριστ. καταλ. -έ λ ι .

Στενόν, έφαρμόζον περι την όσφυν έπανωφόριον άνευ χειρίδων, κλειόν διά πορπών όπισθεν κατά την ράχιν τοϋ σώματος.

γουνένιος επίθ. 'Αθην.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της παραγωγ. κατάλ. -έ ν ι ο ς .

Ό έκ γούνας κατεσκευασμένος : *Γουνένιος γιακάς. Γουνένιο παλτό.* Συνών. γ ο υ ν ι ν ο ς , γ ο υ ν ι ο ς .

γουνέρι τό, άμάρτ. γουνέρ' Προπ. ('Αρτάκ.)

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της παραγωγ. κατάλ. -έ ρ ι .

Βραχύν έπανωφόριον, έπενδεδυμένον έσωτερικώς με γούναν. Συνών. γ ο υ ν ι τ σ α 1.

γουνερό τό, Κεφαλλ. — Α. Λασκαράτ., "Ηθη, 110 — Λεξ. Βλαστ. 350.

Έκ τοϋ επίθ. *γ ο υ ν ε ρ ό ς , τό όπ. έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της παραγωγ. καταλ. -ε ρ ό ς .

1) *Γ ο υ ν α 1*, τό όπ. βλ., Α. Λασκαράτ., ένθ' άν.: *Φοδράδες με γουνερό μέσαθε.* 2) Βραχύν έπενδύτης, έχων έσωτερικώς έπένδυσιν ή περίρραμμα από γούναν Κεφαλλ. — Α. Λασκαράτ., ένθ' άν. — Λεξ. Βλαστ. 350 : *Μιά κυρία με τό γουνερό της Κεφαλλ. 'Ο παπλάς με τό γουνερό του (βραχύν ράσον με έπένδυσιν ή επίρραμμα έκ γούνας) αυτόθ. "Ας είναι, ειπε ό παπλάς, κάνω πιό κοντό τό γουνερό μου (έκ παραμυθ.) αυτόθ.*

γουνί τό, Αϊγιν. Βιθυν.(Κατιρ.) Καππ.('Ανακ. Συνασσ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.) γουν-νι Σύμ. γ'νι Λέσβ. βουν-νι Ρόδ.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α ώς ύποκορ. Παρά Δουκ. ό τύπ. γ ο υ ν ι ο ν .

1) Βραχεϊά γούνα Αϊγιν. Βιθυν.(Κατιρ.) Λέσβ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Ρόδ. Σύμ. : Καθαρογλώσσ. *'Η μάνα μου ή άσπρογοίνα, ή μάνα μου ή μαυρογοίνα, άσπρο μαυρο τό*

γουνί της Κατιρ. Τό καθαρογλώσσ. εις παραλλαγ. και άλλαχού || * Άσμ.

'Έν ειετε τήλ λυερίν, τήν έφταπλουμισμένη;

έχουν την οί άρκοντες βουν-νιγ κι ό βασιλιάς άγκόρφι

κ' έχουν την κ'οί γειτόνισσες σεβασταργκιάν έμπρός τως

(έν ειετε=δέν ειδατε) Ρόδ. 2) *Γ ο υ ν α 3* Καππ. ('Ανακ. Συνασσ.) : *'Ασ' σή βόλ' φέριδκαν τά ναικε τουνε άπ' ένα γουνί (άπό την Πόλιν έφερον εις τάς γυναικας των άπό μίαν γούναν)* 'Ανακ.

γουνιάζω Μακεδ. (Κοζ.) γουνιάζου Μακεδ.(Βλάστ.) γ'νιάζου πολλαχ. βορ. ιδιωμ.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της παραγωγ. καταλ. -ι ά ζ ω .

1) 'Επενδύω ύφασμα ή ένδυμα διά γούνας ή έπιρράπτω εις αυτό γούναν Θράκ. ('Αδριανούπ.) Μακεδ. (Βλάστ. Κοζ.): *'Επήραν ένα τζεμπέν ρούχιον άνδρικόιον με τεφέν εις τέσ ποδιές γουνιασμένον (τζεμπέν=σάκκον άνδρικόν, τεφέν= είδος γούνας' έξ έγγράφου τοϋ 1830)* Κοζ. || * Άσμ.

Σώπα, σώπα, σκλαβούλα μου, και μη τό μαρτυρήσης, θέ νά σοϋ φκειάσω φορεσιά τζοβέδες γουνιασμένους (τζοβέδες = τσεβρέδες, κεντητά καλύμματα της κεφαλής) 'Αδριανούπ. 2) Ράπτω γούναν Μακεδ.('Εδεσσ. Νάουσ.)

3) 'Επιδιορθώνω γούναν Μακεδ. : *Πάρι τ' γούνα μ' νά τ' γ'νιάς'ς.*

γούνιασμα τό, Μακεδ. (Βλάστ.)

Έκ τοϋ ρ. γ ο υ ν ι ά ζ ω .

Ή έπένδυσιν ύφάσματος ή ένδύματος διά γούνας.

γούνινος επίθ. κοιν.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της παραγωγ. καταλ. -ι ν ο ς .

Γ ο υ ν έ ν ι ο ς, τό όπ. βλ., κοιν. : *'Αγόρασε — φορουσε ένα γούνινο παλτό. Γούνινος γιακάς.*

γουνίτσα ή, ένιαχ. γουν-νίτσα Μεγίστ. κ.ά.

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και της παραγωγ. καταλ. -ί τ σ α .

Ό τύπ. και παρά Σομ.

1) *Γ ο υ ν ά κ ι 1*, τό όπ. βλ., ένθ' άν. 2) *Γ ο υ ν ά κ ι 2*, τό όπ. βλ. ένιαχ.

γούνιος επίθ. Χίος ('Ολυμπ.)

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α .

Γ ο υ ν έ ν ι ο ς, τό όπ. βλ. : * Άσμ.

Τής νύφης πρόπον τά χρουσά

και τοϋ γαμβροϋ τά γούνια,

μά πρέπει και της πεθεράς

μιιά σαμουρένια γούνα

(σαμουρένια = έκ δέρματος ικτίδος, άρίστης ποιότητος).

γουνογιακάς ό, Λεξ. Πόππλετ.

Έκ τών οϋσ. γ ο υ ν α και γ ι α κ ā ς .

Γ ι α κ ā ς, έπωμις έκ γούνας.

γουνοφορεμένος επίθ. Πόντ. (Τραπ.) Θηλ. γουνοφορεμέντζα Ποντ. (Τραπ.)

Έκ τοϋ οϋσ. γ ο υ ν α και τοϋ φο ρ ε μ έ ν ο ς , μετοχ. τοϋ ρ. φο ρ ῶ .

Ό φορών γούναν ένθ' άν. Συνών. γ ο υ ν ο φ ὄ ρ ε τ ο ς , γ ο υ ν ο φ ὄ ρ ο ς .

